Judeţul Neamţ
Consiliul Judeţean

Redescoperind tradiții locale. Colecții etnografice nemțene

FIŞĂ TEHNICĂ

Tematica rutei: etnografie

Descrierea obiectivelor turistice incluse în rută:

1.Muzeul de Etnografie Piatra Neamţ

a. **amplasarea**: Piața Curtea Domnească, nr. 1, Piatra Neamț, judeţul Neamţ, România
Coordonate GPS: N 46 55.993, E 26 22.083

b. **istoric/legendă**: Clădirea Muzeului de Etnografie Piatra-Neamț, concepută în stil neoromânesc, a fost construită în anul 1924 ca locuință a directorului Școlii nr. 1 de băieți. În inventarul averii imobile a comunei Piatra, întocmit în 1939, ni se oferă o descriere sumară a clădirii: *„Locuința Directorului este o construcție cu fundațiuni și soclu de beton, pereții din zidărie de cărămidă tencuiți pe ambele fețe și acoperiș învelit cu tablă. Cuprinde 8 încăperi, tavanuri tencuite și sobe de teracotă și completă instalație de electricitate”.* De asemenea, se remarcă prin decorațiile de lemn ale stâlpilor pridvoarelor, situate pe fațada principală și laterală și ale căpriorilor. Acoperișul înalt, decorat cu lucarne, conferă suplețe imobilului și pune în valoare ferestrele cu frumoase ancadramente, cât și banda de ocnițe de deasupra acestora.

Instituția muzeală a fost înființată în anul 1960 și deține colecții de costume populare, diverse textile de interior, precum covoare țărănești țesute din lână, piese de mobilier (laiță, masă și pat din lemn masiv, ladă de zestre) și unelte din secolul al XIX-lea, instalații tradiționale, toate prezentând aspecte ale locuințelor țărănești ale oamenilor de pe Valea Bistriței. Având o linie arhitectonică pitorească, clădirea se dovedeşte mereu neîncăpătoare pentru bogata zestre muzeală.

Colecţia de unelte şi instalaţii populare conţine serii întregi de dovezi ale tehnologiilor folosite de locuitorii de pe aceste meleaguri: plugul de lemn şi cel de fier, grapa şi leasa de bătut porumb; răboaje şi bâte ciobăneşti, tălănci şi clopote, topoare şi bărdiţe, beschia şi fierăstrăul, ţapine şi potcoave, coase şi furci, tocila, nicovala şi foalele, târnăcopul şi ciocanele, mijloacele de pescuit (ostia, mreaja, volocul, crâsnicul, leasa, vârşa, ciobaca), curse şi capcane de vânătoare, căruţă şi cărădaica, sania şi sănceul, râşniţa şi moara de mână, uneltele de prelucrat firele textile (meliţa, vârtelniţa, sucala, urzoiul, stativele de ţesut, crivala ...), teascurile de oloi şi must, bancul de tâmplărie cu dălţile şi gealăile specifice şi încă multe alte unelte, până la instalaţiile de industrie populară (moara, joagărul, teascul masiv, piua de bătut sumani şi şteaza, cazanul de ţuică). Toate acestea amintesc de modul manual de lucru, practicat de secole şi milenii de oamenii locului, la care s-a renunţat treptat, de la începutul secolului al XX-lea.

Colecţia de obiecte casnice şi gospodăreşti: mulţimea formelor cioplite în lemn (buduroiul, ştiubeiul, ciutura, piua de pisat sare, stambolul, covata, racla de brânză, căuşele şi chiperniţele,

lingurile...), sau lucrate din doage (cofa, doniţa, putineiul, bărbânţa, putina, ciubărul,), pirostia şi ceaunul, opaiţul şi amnarul, piesele de mobilier (laiţa, lada de zestre, colţarul, blidarul), coşuri diferite, piese de arhitectură populară (stâlpi de cerdac şi de tâmplă bisericească). Acestea au creat atmosfera patriarhală a caselor tradiţionale.

Colecţia de port popular este una dintre cele mai bogate, deoarece în fiecare casă de pe Valea Bistriţei, zona Neamţ şi zona Roman, s-au păstrat costumele de sărbătoare, ca odoare preţioase. Au fost adunate şi piesele de lucru, de tip arhaic, precum: gluga şi cămaşa bătrânească, opincile şi cureaua cu ţinte. În această colecţie sunt tezaurizate sute de piese cu specific local: ştergare vechi de cap, cămăşi femeieşti cu poale lungi; cămăşi bărbăteşti cu fustă creaţă; catrinţe - de la cele mai simple la cele cu alesături; iţarii încreţiţi pe picior şi bernevecii groşi; mulţimea formelor de brâie, bârneţe şi bete, completate cu curele şi chimire; sumane cafenii şi brumării, ornamentate cu sarad; piese cojocăreşti, simple – de lucru, şi brodate în stiluri zonale - adevărate podoabe ale costumelor femeieşti şi bărbăteşti: pieptare şi bondiţe, mintene şi şpenţere, cojocele şi cojoace lungi; traiste cu particularităţi locale. Prin bogăţia şi specificul decorativ, costumele populare au fost piese reprezentative pentru o comunitate, dar şi pentru prestigiul social al purtătorului.

Colecţia de textile de casă cuprinde sute de: lăicere şi păretare, scoarţe vechi şi covoare, cergi şi cuverturi de acoperit patul, ştergare brodate de pus pe pereţi sau la icoane, feţe de masă şi prostiri de pat, perdele – toate împodobeau interiorul camerei curate din locuinţa tradiţională, formând o adevărată galerie de artă populară. Colecţia de linguri este una dintre cele mai mari din ţară, fiind achiziţionată de la un pasionat colecţionar de linguri.

Fotografiile care însuflețesc pereții muzeului redau aspecte din viața și obiceiurile locuitorilor din această zonă și sunt reproduceri din perioada interbelică ale fotografului Casei Regale, Adolph Chevallier. Colecţiile Muzeului de etnografie din Piatra Neamţ sunt reprezentative pentru cultura populară nemţeană. În cele aproape patru decenii de existenţă, acest patrimoniu a fost valorificat, într-o serie de expoziţii şi lucrări ştiinţifice.

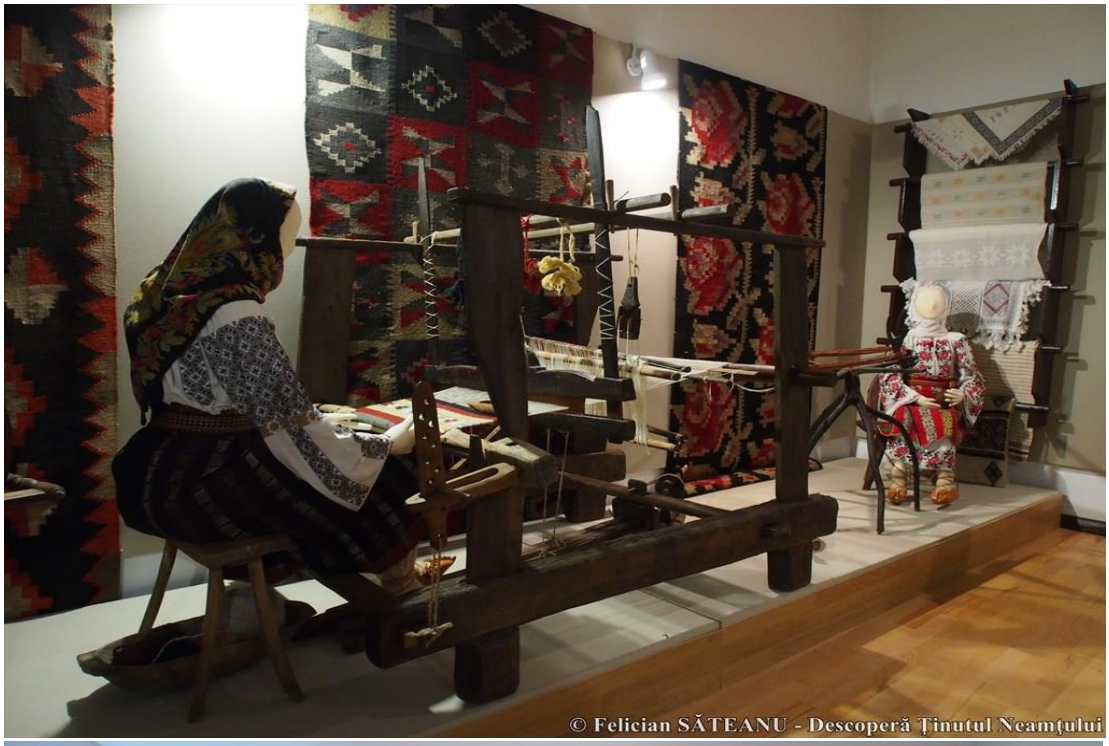

c. **posibilităţi de acces**: Piața Curtea Domnească nr.1, Piatra Neamț (DN15 / DN15C / DN15D)

d. **programul şi taxa de vizitare**:

Program de vizitare muzeu

10:00 – 18:00 (aprilie – septembrie)

9:00 – 17:00 (octombrie – martie)

Luni este închis.

Taxe de vizitare muzeu

– adulţi: 16 lei/pers.

– grupuri adulţi şi studenţi*: 8 lei/pers.
– preşcolari şi elevi: 4 lei/pers.
**NOTĂ: Prin noţiunea de grup se înţelege un nurnăr de minim 10 persoane*

e. **date de contact**: telefon:+40.733.939.453, website: http://mepn.muzeu-neamt.ro/

1.1. Istrate Ciprian – iconar

a. **amplasarea**: Atelier 3/8: Piața 22 Decembrie, CP 133456, Piatra Neamț, judeţul Neamţ, România Coordonate GPS: N 46.930305, E 26.367438

b. **istoric/legendă**: Ciprian Istrate impresionează prin măreția lucrărilor sale și deopotrivă prin modestia care-l caracterizează ca om. A început să picteze destul de târziu, la 21 de ani, dar de atunci nu s-a oprit din lucru. A pictat 16 biserici și 12 catapetesme, însă cea mai recentă dragoste a sa nu este arta bisericească, ci arta conceptuală. Operele sale moderne, fiecare cu o poveste în spate, reușesc să transmită fel de fel de mesaje critice, în cel mai subtil mod.

„În anul 1991 am intrat într-o echipă de pictori care lucrau la o biserică din județul Neamţ, am pictat împreună, apoi au urmat altele şi altele, echipele s-au schimbat, timpul s-a scurs… Până acum cinci ani, când m-am oprit şi am trecut la pictură de şevalet. Lucrând 21 de ani pe schele şi în tehnici diferite, am reuşit să stăpânesc destul de bine desenul şi culoarea, astfel încât să nu mă sperie spaţiile mari, ba mai mult, chiar să-mi placă! Cu cât mai generos un perete, cu atât mai bine! După cum puteţi vedea, lucrările sunt pe pânze mari, acesta fiind suportul pe care agreez să mă exprim”, afirmă Ciprian Istrate.

De-a lungul anilor, a expus în numeroase expoziții de grup și personale în țară și în străinătate: Belgia, Olanda, Roma. Lucrări ale artistului Ciprian Istrate se regăsesc astăzi în colecții particulare din România, Anglia, Franța, Olanda, Belgia, SUA sau Italia.

Sursa: https://www.alistmagazine.ro/welcometomystudio-ciprian-istrate-pictor-al-privirilor/
http://www.kristofer.ro/ciprian-istrate-pictor-arta-conceptuala/
https://www.tastingRomânia.ro/producator/pictorul-istrati/16/

c. **posibilităţi de acces**: Piața 22 Decembrie, Piatra Neamț (DN15 / DN15C / DN15D)
d. **date de contact**: telefon: +40.741.088.782, e-mail: cipist@yahoo.com, facebook: https://www.facebook.com/atelier3pe8/

1.2. Familia Ciocârlan – meşteri populari: împletituri cânepă şi măşti

a. **amplasarea**: Str. Principală (DJ 208G) nr.435, Sat Ştefan cel Mare, Comuna Ştefan cel Mare, judeţul Neamţ, România
b. **istoric/legendă**: În comuna Ştefan cel Mare din judeţul Neamţ, meşterul popular Vasile Ciocârlan duce mai departe meşteşugul măştilor. Fiind născut și crescut la sat, unde tradiţiile, obiceiurile şi, mai ales, ritualurile tradiţionale de sărbători sunt mai bine păstrate și mai intens trăite, Vasile Ciocârlan și-a făcut o îndeletnicire din a confecționa cu ingeniozitate, simţ ironic pronunţat și cu multă măiestrie o varietate de măşti, exprimând astfel propria critică asupra personajelor populare. Măştile sale, care se remarcă prin expresivitatea cu care sunt realizate, îmbracă o diversitate uluitoare de forme, creând prin efectul lor o lume fantastică, de un pitoresc aparte.

Îmbinând inventivitatea cu tradiţionalismul, meşterul popular Vasile Ciocarlan crează nu doar măşti, ci şi poveşti – despre unul, despre altul, despre oricine. Toţi românii cunosc pe cineva care „are mereu gura deschisă” sau pe cineva care „are urechile mari”. Tot aşa, cu o ironie subtilă şi în acelaşi timp cu un simţ critic exigent, meşterul evidenţiază cu măiestrie trăsături de caracter, tipologii de oameni şi răutăţi ale vremurilor. Măştile creează, astfel, posibilitatea de exprimare a unor adevăruri care, altminteri, nu ar putea fi rostite.

La realizarea măştilor, meşterul Vasile Ciocârlan foloseşte o multitudine de materiale precum pielea şi blana de animale, ţesături de pânză sau postav gros, lemn cioplit sau coajă de copac. Uneori expresivitatea care se vrea a fi atinsă în creaţie cere ca în confecţionarea măştilor să fie folosite şi materiale mai deosebite cum ar fi bucăţi de metal sub formă de plăci sau cercuri, sfoară groasă colorată, pene de păsări, câlţi de cânepă, păr de cal sau de porc, carton colorat, mărgele, nasturi, bucăţi de sticlă, boabe de fasole, coarne de animal sau cioburi de oglindă.

Astfel, cu măiestrie şi îndemânare, iau naştere măşti antropomorfe reprezentând moş, babă, ursar căldărar, cucoană, jidan, cât şi măşti zoomorfe reprezentând ţap, capră, berbec, urs. Acestea şi altele sunt realizate manual în atelierul de la domiciliul meşterului Vasile Ciocârlan, situat în satul Ştefan cel Mare din comuna cu acelaşi nume. Fiind lucrate manual, caracterul de unicitate al măştilor este mereu prezent, meşterul punându-şi amprenta personală în cel mai original mod cu putinţă.

Ca un bun cunoscător al obiceiurilor şi tradiţiilor ținutului Neamț, Vasile Ciocârlan reuşeşte, prin măştile create, să întregească atmosfera specifică sărbătorilor de iarnă în satele din Moldova.

Elena Ciocârlan, soţia domnului Vasile Ciocârlan, este unul din meşterii populari care şi-a amenajat acasă un atelier propriu pentru a crea obiectele de artă populară deosebit de frumoase, ajungând să stăpânească admirabil meşteşugul lucrului cu cânepa. Deşi acest meşteşug a fost practicat de multe dintre femeile de la sat, cu timpul, prea puţine au mai păstrat ştiinţa nodurilor şi a împletitului sforii de cânepă. Aparent uşor de realizat, aceste împletituri din sfoară de cânepă necesită multă migală, intuiţie estetică şi o doză importantă de răbdare. Practic, împletitul sforii de cânepă, alternanţa nodurilor şi a liniilor, nu au alte limite decât acelea ale imaginaţiei fiecărui meşter în parte.

Elena Ciocârlan a folosit cărţi mai vechi pentru a învăţa bazele meşteşugului, după care totul a venit de la sine. Cu multă răbdare şi muncă, din sute de metri de sfoară învârtită şi răsucită, aceasta a reuşit să creeze nenumărate obiecte artizanale care au la bază nodurile. Printre obiectele realizate de doamna Elena Ciocârlan sunt feţe de masă decorative, suporturi pentru ghivecele de flori şi coşuri pentru flori, panouri decorative mari menite să acopere spaţii de pe pereţii casei. Împletitul sforii de cânepă în structuri geometrice are o frumuseţe aparte, dând naştere la piese decorative extrem de interesante.

Doamna Elena Ciocârlan şi domnul Vasile Ciocârlan sunt membri ai Asociației Meșterilor Populari din Moldova şi, în această calitate, sunt prezenţi cu măștile și cu produsele împletite din cânepă la numeroase festivaluri sau manifestări cu temă populară sau tradiții.

c. **posibilităţi de acces**: (E85 - DJ 208G / DN15C - DN15D - DJ 208G)
d. **date de contact**: telefon: +40.749.811.589, e-mail: e_ciocarlan@yahoo.ro

1.3. Maria şi Iulian Mihalache, Bălţăteşti – ţesători

a. **amplasarea**: Str. Albinei, Sat Valea Arini, Comuna Bălţăteşti, judeţul Neamţ, România
Coordonate GPS: N 47.132250, E 26.291722

b. **istoric/legendă**: Maria şi Iulian Mihalache sunt artizani ai frumosului, cu motive de inspirație populară din zona Moldovei. Lucrările acestor artiști sunt astăzi expuse în galerii de artă și în apartamente de lux din marile centre urbane, redând cu fidelitate, la nivel simbolic, sufletul locurilor şi legendele neamului.

În comuna Bălţăteşti din judeţul Neamţ, meştesugul ţesutului este dus mai departe de către meşterii populari Maria şi Iulian Mihalachi. Judeţul Neamţ se mândreşte cu o bogăţie de tradiţii în arta populară, dar şi cu dorinţa oamenilor de a le păstra şi duce mai departe. Unul din meşteşugurile cele mai cunoscute în zona Neamţului este ţesutul, o artă de veche tradiţie la Neamţ care s-a răspândit şi datorită obiceiului conform căruia mireasa trebuia să ofere drept zestre covoare ţesute cu mâna ei, ca simbol al hărniciei şi iscusinţei proprii.

Meşterii populari Maria şi Iulian Mihalachi lucrează în atelierul lor ţesături de uz casnic şi decorativ, folosite în casele tradiţionale moldoveneşti. Interiorul acestor case redau bogăţia, frumuseţea şi utilitatea acestor ţesături. Compoziţiile ornamentale folosite, alături de reprezentările stilizate şi denumirile sugestive ale motivelor, pun în evidenţă valenţele estetice deosebite ale obiectelor ţesute.

Tehnica de lucru folosită este o tehnică populară din zonă, şi anume ţesutul în război de ţesut orizontal (stative) folosind lână naturală sau vopsită cu plante, în diverse culori. Ţesăturile sunt realizate folosindu-se atât motive tradiţionale specifice zonei Neamţului, cât şi stilizări după motive abstracte, iar vopsitul lânii se realizează după reţete tradiţionale, utilizând coloranţi naturali obţinuti prin fierberea în apă a frunzelor, florilor, scoarţei, rădăcinilor anumitor plante, precum şi din unele minerale.

Obiectele realizate de către meşterii populari Maria şi Iulian Mihalachi sunt următoarele:

- *Lăicerul moldovenesc* – este lucrat din lână ca bătătură şi urzeală din bumbac, folosind motive geometrice. Acesta era aşezat deasupra laiţei şi avea rol de protecţie pentru casele din lemn. Motivele cele mai des folosite pentru decorarea lăicerului sunt cele geometrice în trepte şi succesiuni ale liniei vieţii, dublate cu simboluri solare;
- *Covorul ţesut cu arborele vieţii* – este lucrat din lână ca bătătură şi urzeală din bumbac, în varianta kantaros cu influenţe elenistice, unde arborele vieţii este simetric aşezat într-un vas reprezentând echilibrul între bine şi rău. Ramurile

arborelui au simboluri solare (soarele apare ca simbol al divinităţii) sau simbolul crucii;

- *Trăistuţele* – obiecte care fac parte din portul popular, ţesute din lână ca bătătură şi urzeală din bumbac, decorate cu motive specifice tradiţiei din zonă. În trecut, trăistuţele mai erau folosite pentru mers la câmp, la şcoală, la obor, la urat etc.;
- *Tapiseriile* – obiecte cu rol decorativ folosite pe perete în casele tradiţionale moldoveneşti, ţesute din lână ca bătătură şi urzeală din bumbac, supuse ulterior unui proces de finisare mai migălos, realizat cu ajutorul croşetului şi al împletitului;
- *Carpetele* – obiecte cu rol decorativ folosite pe jos sau de o parte şi de alta a patului în casele moldoveneşti, ţesute din lână ca bătătură şi urzeală din bumbac, în diferite culori şi decorate cu motive specifice;
- *Covoarele de dimensiuni mari*, ce reflectă multitudinea conceptelor estetice ale moldovenilor, cât şi idealul lor despre frumos şi armonie. Covorul este neted şi cu ornamente multicolore, fiind executat din lână pură sau amestecată cu bumbac. Tehnica populară folosită la procesul de vopsire utilizând coloranţi locali a contribuit la crearea unor îmbinări armonioase de culori pastelate, aspect ce constituie trăsătura distinctivă a covorului moldovenesc. Aceste covoare, deşi sunt realizate cu motive tradiţionale, uimesc prin simplitate şi colorit.

Obiectele tradiţionale confecţionate de meşterii populari Maria şi Iulian Mihalachi se pot achiziţiona direct de la magazinul acestora deschis la intrarea în Mănăstirea Văratic, vis-à-vis de brutăria mănăstirii.

c. **posibilităţi de acces**: DN 15C – DJ 1677 sau DN 15G – DJ 1677
d. **date de contact**: telefon: +40.728.028.423; +40.233.244.458, e-mail: mariamihalachi@yahoo.com

2. *Atelierul de ţesut covoare de la Mănăstirea Agapia*

a. **amplasarea**: DN15F, Agapia, CP 617010, Comuna Agapia, judeţul Neamţ, România
Coordonate GPS: N 47.171417, E 26.238355

b. **istoric/legendă**: Mănăstirea Agapia, una dintre cele mai mari mănăstiri de maici din România, a fost construită între anii 1641 – 1643 de hatmanul Gavriil Coci, fratele domnitorului Vasile Lupu. În anul 1862, a fost organizată în mănăstire o școală pentru surorile tinere unde acestea să învețe, printre altele, muzica vocală bisericească și limba greacă. Totodată, au fost înființate un atelier de covoare și broderii, pentru învățarea broderiei și țesătoriei, precum și o școală de pictură bisericească, unde a predat Nicolae Grigorescu. Atelierul de pictură mai funcționează și astăzi, însă maicile care pictează au abandonat stilul realist al marelui pictor, îndreptându-se spre pictura bizantină.

Şi la începutul secolului trecut, ca şi în zilele noastre, covoarele ţesute la Agapia se remarcau prin frumuseţe şi trăinicie. De-a lungul timpului, stareţele au acordat o atenţie aparte

pregătirii profesionale a maicilor, ale căror „produse” erau căutate în întreaga Moldovă pentru calităţile lor artistice cu totul deosebite. Nu-i de mirare că, între anii 1911 şi 1937, măicuţele au prezentat lucrul mâinilor lor în mai multe expoziţii din ţară şi din străinătate, unde au fost apreciate pe măsura măiestriei lor.

În atelierul harnicelor măicuţe de la Agapia, iarna se lucrează cel mai intens. Covoarele sunt ţesute după câteva modele clasice: modelul moldovenesc, modelul oltenesc şi modele naţionale stilizate. Urzeala este din bumbac, iar firul folosit este din lână naturală, de la oile mănăstirii. Armonia culorilor, acurateţea ansamblului, calitatea ţesăturii, dar mai ales franjurii, lucraţi manual, sunt cele mai de preţ semne că ceea ce le iese măicuţelor din mâini sunt, cu adevărat, opere de artă. Tot în atelierul de ţesut se restaurează şi covoarele vechi, păstrate în muzeul şi bisericile mănăstirii.

În august 2013, într-o casă monahală, alcătuită din patru încăperi la etaj și două chilii la demisol, ridicată odată cu mănăstirea, s-a deschis Muzeul vivant Agapia, un format de pionierat, care deține trei ateliere funcționale: atelierul de țesut și broderie, atelierul de olărie și atelierul de brutărie. Atracția principală a muzeului constă în faptul că activitățile se desfășoară în prezența publicului, care poate să observe diversele operații, inclusiv să cumpere produsele din magazinul muzeului. Vizitatorii pot contempla în voie şi pot zăbovi în faţa exponatelor, pentru a înţelege atmosfera timpului în care au fost create. De asemenea, tot la Agapia se află singurul atelier monahal de tricotaje din Moldova, în care se lucrează veste și pulovere călugăreşti pentru mănăstirile din întreaga țară.

Atelierul de ţesut covoare de la Mănăstirea Agapia, unde măicuţele pricepute aşează pe covoare, cu pricepe şi îndelungă răbdare, poveştile lânii colorate, este vestit în întreaga ţară. Pe băncile pitice, în faţa războiului uriaş, maicile de la Agapia închipuie şi acum, ca şi odinioară, jocuri minunate ale culorilor pe claviatura firelor de bătătură, trudind neîntrerupt pentru răsfăţul ochilor şi al sufletului, dar mai ales pentru a nu lăsa un meşteşug atât de valoros să se piardă în negura timpului.

Sursa: https://ziarullumina.ro/societate/reportaj/pictoritele-in-fire-de-lana-de-la-agapia-77133.html

Sursa foto: http://www.hoinariromani.ro/2016/03/mestesug-si-traditie-muzeul-vivant/
https://doxologia.ro/fotografii-artistice/muzeul-vivant-de-la-manastirea-agapia-galerie-foto

c. **posibilităţi de acces**: DN15F
d. **date de contact**: telefon: +40233 244 736, +40768 085 709, e-mail: manastireaagapia@clicknet.ro, website: agapia@mmb.ro

3. *Muzeul de Istorie şi Etnografie Târgu Neamţ*

a. **amplasarea**: Str. Ștefan cel Mare, nr. 37, Târgu Neamț, judeţul Neamţ, România
Coordonate GPS: N 47 12.442, E 26 21.409

b. **istoric/legendă**: Clădirea în care funcționează instituția este un monument istoric, fiind construită ca Școală Domnească începând cu anul 1852, din inițiativa domnitorului Moldovei, Grigore Alexandru Ghica. Începuturile sale datează din 1940, când a fost organizată o primă expoziţie, cu obiecte descoperite în cursul cercetărilor arheologice de la Cetatea Neamţ. Muzeul propriu-zis a luat fiinţă încă din anul 1957, în contextul aniversării a 500 de ani de la începutul domniei lui Ştefan cel Mare, iar în 1978 a fost mutat în actualul local. Este clădirea în care a funcţionat cândva şi vestita Şcoală Domnească (construcţie din 1853), unde au învăţat, între alţii, Ion Creangă şi viitorul mare filosof Vasile Conta, născut la Grumăzeşti, aproape de Humuleşti.

În perioada 1985-1986, expoziţia de bază a fost reorganizată complet, căpătând structura actuală, profilul instituției fiind de istorie și etnografie.

Acest ultim segment este pus în valoare prin piesele expuse în cele trei săli de la etaj, reprezentative pentru meșteșugurile de prelucrare a lemnului, pentru țesături și port popular, dar și pentru principalele ocupații cu specific economic, întâlnite în lumea satului tradițional. În primele două încăperi pot fi admirate unelte folosite în diferite etape tehnologice, prin care treceau materiile prime (tăiere, transport, despicare și fasonare a lemnului; scărmănat, tors, răsucit, vopsit, țesut al fibrelor textile), dar și produsele finite obținute în urma acestor procedee complexe. Ultima sală este destinată principalelor îndeletniciri ale oamenilor (agricultura, păstoritul, olăritul, fierăritul) care au asigurat, nu doar bunuri de consum, ci și produse destinate schimburilor și comercializării. La fel ca la Muzeul de Etnografie din Piatra-

Neamț, fotografiile lui Adolph Chevallier, expuse pe holul etajului I, completează imaginea satului tradițional din județul Neamț.

Pavilionul etnografic din exteriorul muzeului, sub forma unei şuri de mari proporţii, completează ansamblul exponatelor de profil, adăpostind instalaţii populare valoroase: o moară de apă, o piuă de bătut sumani şi o ştează, un fierăstrău de apă, un teasc masiv şi o instalaţie de distilare.

Instalaţia de preparat mustul şi oloiul este cea mai impresionantă, fiind compusă dintr-un teasc masiv din stejar, cu o grindă foarte grea, numită ”grapă”, lungă de 8 m şi introdusă pe un şurub gros, care prin învârtire o coboară, pentru a presa alternativ, fructele la dispozitivul pentru must şi seminţele de cânepă, la dispozitivul pentru oloi. Greutatea foarte mare a grapei asigură o stoarcere eficientă. Alături de teasc se află elementele auxiliare: vatră cu plită, pe care se prăjea sămânţa de cânepă şi lădoiul pentru depozitat sămânţa, plus zdrobitorul pentru struguri sau mere. Această instalaţie, construită în anul 1920, era adăpostită într-o şură de nuiele, deservind sătenii din comuna Agapia, până în anul 1980, când a devenit piesă de muzeu, de valoare excepţională, prin formă, dimensiune şi măiestria execuţiei.

Fierăstrăul de apă, numit ”joagăr” sau ”moară de scânduri a fost construit în 1932, de un iscusit meşter din Gheorghieni care, deşi avea o vârstă înaintată în 1985, a venit la Tg. Neamţ, pentru a reinstala joagărul construit de el în tinereţe. Joagărul expus are 15 m lungime, fiind construit dintr-o talpă solidă, pe care s-a instalat cadrul cu vălătuci, numit ”canapea”, pe care se mişcă buşteanul spre jugul cu pânza de fierăstrău, pentru a fi tăiat. Energia este asigurată de căderea apei din canalul de scurgere, pe roata cu cupe care, prin grindei, pune în mişcare roata cu măsele şi crângul – toate acestea aflându-se în groapa săpată sub nivelul solului. În colecţia muzeală din Neamţ trebuia să existe o astfel de instalaţie reprezentativă meşteşugului de debitare a lemnului, atât de răspândit în satele de pe pâraiele de munte, de la începutul secolului al XIX-lea, până la mijlocul veacului al XX-lea.

Moara de apă a folosit acelaşi sistem energetic ca la joagăr, numai că schimbarea poziţiei crângului a asigurat mişcarea orizontală a pietrei alergătoare, peste care stă piatra zăcătoare şi între care sunt zdrobite boabele de cereale. Moara expusă, adusă din satul Borleşti, are la coşul de turnat grăunţe, două capete de cai, ca apărători ai instalaţiei.

Piua de bătut sumani este o instalaţie populară mai simplă, compusă dintr-un sistem de găvane în care se pune pănura de lână, pentru a fi bătută şi îndesită, cu ajutorul unor ciocane grele de lemn, cozile înfipte în stâlpii verticali, numiţi ”ursoi”. Mişcarea verticală şi alternativă a ciocanelor este asigurată de aripioarele de lemn din grindeiul mişcat de roata de apă. Alături se găseşte vatra cu ceaunul cu apă caldă, care curge prin uluc direct peste pănura din găvan. Şi tot lângă piuă, se află şteaza – un ciubăr găurit în care, apa ce cădea din uluc, învârtea şi îndesea ţesăturile groase de lână. Această instalaţie, în trecut, a făcut faima satelor de pe pâraile de munte şi de deal din Neamţ, pentru calitatea îndesirii pănurei. Piua din expoziţie este adusă din satul Crăcăoani, unde exista un număr foarte mare de instalaţii hidraulice.

Instalaţia de distilare a ţuicii este alcătuită şi ea din două componente: cazanul din aramă, încastrat în vatră, unde se pun fructele fermentate şi butoiul cu serpentina de răcire. Răspândirea ei s-a datorat întinderii deosebite a livezilor de pruni şi meri. Dimensiunile acestor instalaţii erau foarte variate, de la cele mici, precum cea din expoziţie, provenită din satul Humuleşti, până la adevărate fabrici de spirt, apărute încă din secolul al XIX-lea.

Instalaţiile expuse la Muzeul de Istorie şi Etnografie din Târgu Neamţ sunt mărturii vii ale ingeniozităţii şi îndemânării meşterilor lemnari care le lucrau şi a priceperii sătenilor care le foloseau, în interes propriu sau al celor din zonele deficitare în asfel de îndeletniciri. Importanța

acestui pavilion este cu atât mai mare, cu cât reunește obiecte cu o mare valoare etnografică și care, în prezent, sunt destul de rar întâlnite în mediul lor original.

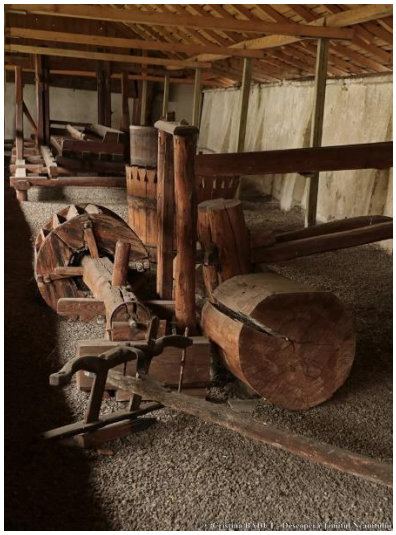

c. **posibilităţi de acces**: Str. Ștefan cel Mare, nr. 37, Târgu Neamț (DN15B sau DN15C)
d. **programul şi taxa de vizitare**:
   Program de vizitare muzeu
   10:00 – 18:00 (aprilie – septembrie)
   9:00 – 17:00 (octombrie – martie)
   Luni este închis.
   Taxe de vizitare muzeu
   – adulţi: 16 lei/pers.
   – grupuri adulţi şi studenţi*: 8 lei/pers.
   – preşcolari şi elevi: 4 lei/pers.
   **NOTĂ: Prin noţiunea de grup se înţelege un nurnăr de minim 10 persoane*
e. **date de contact**: telefon: +40.233.790.594, Website: http://mietn.muzeu-neamt.ro/

3.1. Asociația Meşteşugarilor „Nemțeanca”

a. **amplasarea**: Bd. Ştefan cel Mare nr. 66, Târgu Neamţ, judeţul Neamţ, România

Coordonate GPS: N 47.205528, E 26.369111

b. istoric/legendă: Prin păstrătorii de tradiții și obiceiuri ale locurilor, prin produsele de mare valoare și prin diversitatea meșteșugurilor practicate, Asociația „Nemțeanca” din Târgu Neamt are un rol important în conservarea artei populare autentice din Neamț şi transmiterea secretelor sale, din generaţie în generaţie.

Fascinante prin universul pe care îl înfățișează, simbolurile artei tradiționale constituie un reper de seamă în descifrarea semnificațiilor care transmiteau o bogăție de informații în societatea ancestrală. Sunt prezente foarte frecvent simboluri precum calul și călărețul, acele de brad – semn al bărbăției, arborele vieții, vița de vie, flori în ghiveci și multe altele. Aceste simboluri se regăsesc, de asemenea, transfigurate în arta plastică, chiar și în lieteratură. În satele tradiționale din Neamț, cusutul, împletitul şi croşetatul sunt şi astăzi îndeletniciri pentru timpul liber.

Înființată în anul 2001, Asociația „Nemțeanca” valorifică meșteșugurile variate (ţesut, cusături, sculpturi în lemn, cojocărit, etc.) și tradițiile din Neamț, păstrând totodată viu simțul creator și îmbunătățind permanent valoarea artistică şi documentară.

La fel ca şi în trecut, meşterii populari care activează în cadrul asociaţiei îşi aleg singuri formele şi modelele, păstrând tradiţia locului, dar imprimându-şi asupra produselor artizanale finale mentalitatea, sensibilitatea şi măiestria lor proprie. Produsele realizate în cadrul asociaţiei, caracterizate prin autenticitate şi o mare valoare artistică, contribuie la păstrarea identităţii culturale româneşti şi valorificarea patrimoniului existent, atrăgând cu sine revitalizarea activităţii meşteşugăreşti la nivel local şi sprijinirea mediului turistic prin realizarea de produse tip suveniruri specifice zonei. În cadrul Asociației „Nemțeanca” se organizează şi tabere de creaţie artistică.

c. **posibilităţi de acces**: Bd. Ştefan cel Mare nr. 66, Târgu Neamţ (DN15B sau DN15C)
d. **date de contact**: telefon: +40.742.686.758; +40.740.828.672; +40.744.362.464, e-mail: office@nemteanca.com, website: https://nemteanca.com/

3.2. Ionela Lungu – modelator lut

a. **amplasarea**:
Atelier propriu: Str. Trandafirilor nr. 1A, Târgu Neamț, judeţul Neamţ, România (pe drumul de acces către Cetatea Neamţ)
Coordonate GPS: N 47.198333, E 26.352389
Magazin de artă populară şi artizanat: Strada Arcaşului, Târgu Neamț, judeţul Neamţ, România *(pe drumul dintre Biserica „Sfântul Ierarh Nicolae" şi Şcoala gimnazială „Ion Creangă" din Târgu Neamț, prima casă pe partea stângă)*
Coordonate GPS: N 47.215167, E 26.343861

b. **istoric/legendă**: Meșterul popular Ionela Lungu, de meserie inginer, este membru fondator al Asociației Meșterilor Populari din Ținutul Neamț, membră a Asociației Meșterilor Populari din Moldova și a Asociației Naționale a Creatorilor Populari din România.

Cu un talent nativ, moștenit de la părinții și bunicii ei, născută la Tulcea, Ionela a ajuns, prin căsătoria cu Costin Lungu, și el meșter popular de renume, să locuiască la două-trei case mai încolo de casa marelui povestitor Ion Creangă, de care este îndrăgostită din copilărie. Ionelei nu i-a trebuit mult timp să realizeze, la Humulești, primul personaj cu chipul din humă, îmbrăcat în costum popular. A fost primul pas. De atunci, a participat cu lucrările sale inspirate din opera lui Ion Creangă, din care și-a construit un brand cunoscut în toată lumea, la târguri etno-folclorice din țară și de peste hotare, reprezentând cu cinste județul Neamț și România.

Figurinele Ionelei Lungu sunt modelate din lut, apoi sunt uscate, pictate şi împodobite cu păr şi mustăţi din fire naturale sau căciuliţe făcute din pielicele tăbăcite de miel. Fiecare personaj din povestea lui Creangă este amuzant şi foarte expresiv, stârnind râsul copiilor şi al adulţilor deopotrivă şi încadrându-se perfect în descrierile povestitorului. Datorită personajelor închipuite de Ionela Lungu, la care folosește cunoștințele de modelaj în lut, tăbăcitul pieilor, croirea pielicelelor de miel, împletirea fuioarelor de cânepă, prepararea culorilor și pictură

învățate din mers, vizitatorii și cei care cumpără spre amintire figurinele citesc și recitesc poveștile humulesteanului.

Alături de aceste figurine unicat, Ionela Lungu mai realizează tapiserii din fire naturale de lână lipite pe sac (ţesătură textilă) prin tehnica colajului, cu secvenţe din „Amintiri din Copilarie”: Nică în cireş, Pupăza din tei etc. Aceste tapiserii sunt aidoma păretarelor moldoveneşti întâlnite ca obiecte de ornament în casa ţăranului moldovean.

Fost profesor la Școala de Arte și Meserii din Vânători-Neamț, apoi la Clubul Copiilor din Târgu Neamț, Ionela Lungu continuă activitatea de transmitere a cunoștințelor ei de meșter popular cunoscut în întreaga lume: *“Pentru că meșteșugul trebuie transmis mai departe generațiilor ce vin. Am fost profesor coordonator în mai multe tabere de creaţie de la Muzeul Satului, în proiectul „Vara pe uliță’, sau am fost cooptată în proiectul „Micii meşteri din Copou”. Îi învăţam pe copii să facă figurinele. Copiii, pe măsură ce modelau personajele, aflau și despre povestea lui Ion Creangă. Valorificarea tradițiilor, zestrea poporului român, și transmiterea lor copiilor este o datorie pe care fiecare meșter popular și-o asumă”* declară Ionela Lungu.

Amuzanta și expresiva diversitate de figurine, tapiseriile cu teme inspirate din lumea lui Ion Creangă, executate în tehnica colajului, împrenă cu măști, toiege sau baltage din lemn de esenţă tare (alun, carpen sau corn) și alte obiecte de artă populară realizate de soțul ei, sunt expuse în magazinul propriu amplasat la poalele dealului pe care este situată Cetatea Neamţ sau la atelierul amenajat la domiciliu.

c. **posibilităţi de acces**: Str.Trandafirilor nr.1A (Atelier propriu) / Strada Arcaşului (Magazin de artă populară şi artizanat), Târgu Neamț (DN15B sau DN15C)

d. **date de contact**: telefon: +40.233.790.093; +40.742.999.506; 0726.985.695, e-mail: palmaart@yahoo.com

3.3. Constantin Lungu – cioplitor lemn, metal

a. **amplasarea**:

Atelier propriu: Str. Trandafirilor nr. 1A, Târgu Neamț, judeţul Neamţ, România (pe drumul de acces către Cetatea Neamţ)

Coordonate GPS: N 47.198333, E 26.352389

Magazin de artă populară şi artizanat: Strada Arcaşului, Târgu Neamț, judeţul Neamţ, România *(pe drumul dintre Biserica „Sfântul Ierarh Nicolae" şi Şcoala gimnazială „Ion Creangă" din Târgu Neamț, prima casă pe partea stângă)*

Coordonate GPS: N 47.215167, E 26.343861

b. **istoric/legendă**: Meşterul Constantin Lungu, preşedintele Asociaţiei Meşterilor Populari din Ţinutul Neamţului, are atelierul în Humulești, lângă Târgu Neamț. Specializat în sculptura în lemn, el lucrează bâte şi toiege de stână, baltage din lemn de soc şi alun, unele încrustate, altele placate cu cositor, la capătul cărora sunt sculptate felurite chipuri de bărbaţi înfăţişând ciobani păzindu-şi turmele de oi. În plus, din crengi şi rădăcini din lemn de tei sau corn, confecţionează toiege cu motive populare ori diferite obiecte sculptate, pentru decorarea interioarelor de locuit. Alături de acestea, descoperim în atelierul său frumoase lăzi de zestre, meşteşugit placate în foiţă de cositor, pe care sunt încrustate simbolurile tradiţionale, soarele şi crucea. Meșterul mărturisește că realizarea unor astfel de obiecte necesită mult timp, încrustarea în metal fiind migăloasă, întrucât metalul trebuie tras în foi foarte subţiri pe un calandru şi apoi bătut pe obiectul în sine cu unelte speciale.

Măștile pentru sărbătorile de Anul Nou sunt un alt meșteșug pe care Constantin Lungu îl perpetuează. Acestea sunt confecţionate din blană tăbăcită, cromată, având cusături manuale. Măştile se pot pune şi pe cap, dar şi pe perete, ca decoraţiuni interioare.

Constantin Lungu este absolvent al Universităţii Tehnice "Gheorghe Asachi" din Iaşi. Împreună cu Ionela, soţia sa, cei doi formează o familie de artişti populari aparte. Locuiesc la distanţă de numai trei case decelebra casă a lui Ion Creangă, gard în gard cu biserica din sat, înfăţişarea meşterului Constantin Lungu având ceva din arhetipul românesc întruchipat de marele povestitor din Humuleşti.

Familia Lungu se poate „lăuda" cu o bogată experienţă mediatică, având numeroase apariţii în cotidiene naţionale, dar şi în emisiuni televizate, cei doi fiind extrem de apreciaţi tocmai datorită măiestriei lor, dar şi savorii pe care o degajă întotdeauna în conversaţie.

Alături de ceilalți membri ai Asociației Meşterilor Populari din Ţinutul Neamţului, Constantin Lungu este implicat direct în atragerea copiilor talentaţi din şcoli, care doresc să deprindă arta meşteşugurilor populare tradiţionale din Neamţ, la ateliere specializate, în acest fel asigurând condiţiile transmiterii tradiţiei mai departe.

c. **posibilităţi de acces**: Str.Trandafirilor nr.1A (Atelier propriu) / Strada Arcaşului (Magazin de artă populară şi artizanat), Târgu Neamț (DN15B sau DN15C)
d. **date de contact**: telefon: +40.233.790.093; +40.742.999.506; 0726.985.695, e-mail: palmaart@yahoo.com

4. Muzeul „Neculai Popa" Târpeşti

a. **amplasarea**: Str. Neculai Popa 342-306, Sat Târpești, Comuna Petricani, judeţul Neamţ, România
Coordonate GPS: N 47.150639, E 26.438472
b. **istoric/legendă**: Muzeul „Nicolae Popa" din Târpești, înființat de meșterul popular care îi dă şi numele (1919-2010), este o instituție muzeală privată, situată la 12 km de orașul Târgu Neamț, în comuna Petricani.

Într-o curte îngrădită cu gard de nuiele, ca odinioară, se deschide o alee străjuită de o parte și de alta de pomi și statui de lemn și piatră, iar în capătul ei se ridică o casă tradițională cu cerdac din lemn. Este casa meșterului popular cioplitor în piatră și lemn Nicolae Popa din Târpești, astăzi unul dintre cele mai frumoase şi interesante muzee etnografice din Moldova.

Nicolae Popa, creatorul muzeului, cunoscut ca meşter popular, artist, colecţionar de excepţie, scriitor, a învăţat de copil să facă măşti de Anul Nou, iar mai târziu, să sculpteze în piatră (gresie) şi lemn, să cioplească chipuri de oameni, cu înfăţişări originale. A donat peste 1900 de piese de artă populară și etnografie care au îmbogățit colecțiile unor muzee din țară și din străinătate, iar lucrările sale au participat la expoziţii organizate atât în ţară, cât şi în marile oraşe ale lumii din Italia, Polonia, Iugoslavia, Franța, Elveția, Argentina, S.U.A., Mexic, Belgia, Germania, Olanda, Mongolia, China, Suedia, Japonia, Canada, Bulgaria.

Ansamblul muzeal este format din două clădiri. Primul imobil este cel construit ca locuință de către Vasile și Elena Popa, fiind format din patru încăperi care adăpostesc majoritatea creațiilor meșterului popular (măști și costume pentru spectacolele de Crăciun și Anul Nou, sculpturi naive în lemn și piatră) și o colecție de veste, brodate cu motive decorative tradiționale, din zona Neamțului. Cea de-a doua clădire, cunoscută drept „Casa colecțiilor", a fost ridicată începând cu anul 1974 și a fost deschisă publicului trei ani mai târziu. Imobilul deține o varietate de colecții de arheologie, numismatică, etnografie, obiecte religioase și pictură naivă.

Imaginea idilică a satului tradițional este completată de curtea împodobită cu creațiile meșterului, încântătoare prin armonia dintre natură şi arta naivă expusă, iar accesul spre ansamblul de sculpturi se face printr-o poartă monumentală, realizată în lemn de stejar, care înglobează, ca într-un arbore genealogic al familiei, un număr însemnat de figuri umane.

Câteva din sculpturile realizate în lemn, cu rol decorativ, se află și în expoziția permanentă a Muzeului de Istorie și Etnografie din Târgu Neamț.

c. **posibilităţi de acces**: DN15C – DJ 155I
d. **programul şi taxa de vizitare**:

Program de vizitare muzeu

Luni – Duminică: 08.00 – 20.00

Taxe de vizitare muzeu

– adulți – 10 lei/pers.

– preşcolari, elevi – 5 lei/pers.

e. **date de contact**: telefon: +40.747.134.040, +40.758.640.653, e-mail: popamuseum@gmail.com; popamuseum@yahoo.com, website: http://www.muzeulpopa.ro/

Lungimea totală a rutei: 65 km
De la Piatra-Neamț până la Târgu Neamț (DN15D - DJ156A - DN15C) - 43 km
De la Piatra-Neamț până la Târgu Neamț (DN15D – DJ208G - DN15D - DJ156A - DN15C, cu vizitarea familiei Ciocârlan din Comuna Ştefan cel Mare) - 55 km
De la Târgu Neamț până la Târpești - 10 km

Durata: 1 – 2 zile

Beneficiarii: Rută etnografică se adresează deopotrivă turiștilor din țară și din străinătate, care îşi doresc să descopere îndeaproape arta tradiţională şi obiceiurile specifice regiunii Neamţ, dar şi etnologilor, muzeografilor, specialiştilor în domeniul etnografiei şi culegătorilor de folclor din ţară, studenţilor, cadrelor universitare şi altor specialişti care doresc să cunoască particularităţile artei tradiţionale nemţene, istoria locurilor şi preţioasa moştenire culturală a judeţului Neamţ.

Descrierea rutei:

Ținutul Neamțului – un izvor nesecat de tradiții în arta populară

Arta populară reprezintă un mod specific de comunicare între oameni, relevând gustul pentru frumos şi rafinamentul artistic al membrilor dintr-o anumită comunitate, într-o anume perioadă istorică. Ea foloseşte un limbaj codificat şi foarte bogat. Simbolurile străvechi păstrate, deşi şi-au pierdut semnificaţiile iniţiale, aduc ecoul unei bogate vieţi spirituale, constituind fondul statornic al tradiţiilor populare, devenit izvor de inspiraţie pentru creaţia contemporană.

Zona Neamțului are o lungă tradiție de meșteșuguri și meșteșugari care, în mod aproape miraculos, a supraviețuit neschimbată până în zilele noastre. E printre puținele locuri din Europa unde mai puteți vedea pe viu cum se face o mască populară, de lemn sau din materiale textile, folosită în scopuri ritualice, la sărbători sau cum se prelucrează lemnul fără mașini moderne. De asemenea, fiind o zonă apropiată de munte, în care oieritul rămâne o ocupație de bază în zona rurală, aici veți găsi cei mai pricepuți artizani în prelucrarea lânii și a pieilor de oaie. Obiectele rezultate sunt nu numai frumoase, ci și unice.

Fie că vorbim de țesăturile tradiționale realizate la războaiele vechi, de frumoasele sculpturi în lemn, de costumele populare lucrate cu motive specifice zonei sau de faimoasele măști populare destinate obiceiurilor de Anul Nou, meșterii populari din Neamț continuă să perpetueze arta populară în forme și stiluri artistice dintre cele mai diverse. Obiectele tradiționale pot fi confecționate și din alte materiale decât cele amintite mai sus, cum ar fi metal, plastic, sticlă, cauciuc sau lut. Toate acestea relevă însă gustul pentru frumos și rafinamentul artistic al acestor creatori populari.

În prezent, mulți dintre meșterii artei tradiționale caută să-și adapteze produsele la inovații care să corespundă cerințelor și exigențelor consumatorilor contemporani. Chiar dacă unele dintre obiecte apar în forme noi, principiile decorative sunt, în general aceleași, desprinse din arta populară, tradițională.

Printre cele mai populare suveniruri ce pot fi achiziţionate de turiştii care vin să cunoască judeţul Neamţ, se numără ţesăturile din in şi bumbac, costumele naţionale, obiectele de uz casnic din ceramică, obiectele sculptate în lemn folosite în gospodăria ţăranului român, măştile rituale cu origini ancestrale, obiectele de podoabă lucrate manual sau icoanele pe lemn ori sticlă. Meşterii populari din Judeţul Neamţ, prin munca şi dragostea lor faţă de tradiţii, menţin vii aceste meşteşugurii şi ne încântă întotdeauna prin măiestria obiectelor realizate.

Muzeele etnografice, prin expoziţiile lor permanente, înfățișează istoria locurilor din Neamț, creionează universul în care au trăit în trecut oamenii acestui ținut, iar meșterii populari din Neamț transmit mai departe tot ceea ce ei au primit mai de preț de la înaintașii lor, moștenirea culturală.

Colecții de artă populară de mare valoare pot fi admirate în mai multe muzee etnografice din județ: Muzeul de Etnografie din Piatra Neamţ, Muzeul de Istorie şi Etnografie din Târgu Neamţ, Muzeul Neculai Popa de la Târpeşti, dar şi în cadrul atelierelor diferiţilor meşteri care lucrează neîncetat, cu pricepere, pasiune şi răbdare, pentru a lăsa posterităţii creaţii unice şi originale, adevărate comori de expresivitate populară.

Obiectivele turistice incluse în rută

Piatra-Neamț reprezintă unul din orașele Moldovei cu un patrimoniu istoric, dar mai ales arheologic, valoros. De aceea vă propunem ca, parcurgând itinerariul etnografic stabilit, să vă îndreptați atenția și asupra ansamblului Curtea Domnească Piatra-Neamț, unde veţi găsi Muzeul de Etnografie Piatra Neamţ, cu linia sa arhitectonică pitorească, care prezintă aspecte ale locuinţei ţărăneşti de pe Valea Bistriţei, costumul popular, principalele ocupaţii, muncile agricole şi meşteşugurile din regiunea subcarpatică a Moldovei, precum şi Muzeul de Artă Piatra-Neamț, deținător al unui mare număr de lucrări aparținând artiștilor nemțeni, valorificarea acestora contribuind la menținerea și dezvoltarea vieții spirituale a orașului.

Pentru o experienţă inedită, asiguraţi-vă că faceţi o oprire la Atelier 3/8, unde puteţi servi o cafea delicioasă şi admira, în acelaşi timp, impresionantele lucrări ale pictorului Ciprian Istrate. Atelier 3/8 reprezintă o reinterpretare contemporană a spațiului meșteșugăresc de altădată, unde aveți posibilitatea de a testa o gamă variată de specialități care vă vor energiza şi vă vor pregăti pentru excursia ce urmează.

Deviind de la traseul principal care duce la Târgu Neamţ (aprox. 12 km, 15 min dus-întors), pe drumul către Războieni, vă recomandăm să faceţi o oprire la meşterii populari Vasile şi Elena Cicârlan din Comuna Ştefan cel Mare, unde veţi fi, credem noi, încântaţi să descoperiţi nenumărate măşti populare, care mai de care mai haiose şi mai surprinzătoare, întrucât meşteşugul realizării măştilor, o veche tradiţie a judeţului Neamţ, a fost şi este în continuare o îndeletnicire destul de răspândită şi iubită, artiştii populari folosind măştile pe care le creează pentru a portetiza şi satiriza diferite trăsături general umane. De asemenea, veţi descoperi obiectele din cânepă lucrate meşteşugit de către doamna Elena Ciocârlan şi vă veţi convinge că meşteriidin Neamţ lasă posterităţii nu numai obiecte, ci valori care înglobează în ele însele multă istorie, tradiţie şi cultură.

Revenind la traseul principal, pornind spre Târgu Neamț, vă puteți opri să vizitați atelierul meșterilor populari Maria și Iulian Mihalachi din Bălţăteşti. Familia Mihalachi duce mai departe meșteșugul țesutului, unul din meșteșugurile cele mai cunoscute în zona Neamțului. Tehnica de lucru folosită de familia Mihalachi este o tehnică populară din zonă, și anume țesutul în război de țesut orizontal (stative), folosind lână naturală sau vopsită cu plante, în diverse culori. Țesăturile sunt realizate folosindu-se atât motivele tradiționale specifice zonei Neamțului, cât și stilizări după motive abstracte.

Vă invităm apoi să faceţi popas la Mănăstirea Agapia, recunoscută pentru pictura pereților interiori ai bisericii principale, realizată de pictorul Nicolae Grigorescu, în anul 1858, la vârsta de doar 20 de ani. În cadrul Mănăstirii Agapia funcţionează, încă din secolul al XIX-lea, ateliere de diverse meserii, înființate în anul 1803, după transformarea acesteia în mănăstire de maici. Atunci au fost înființate atelierele de covoare şi de broderii artistice, precum şi ateliere de ţesut stofe şi mohair. Cea mai veche şi importantă tradiţie din cadrul mănăstirii este ţesutul covoarelor. În cadrul muzeului mănăstirii pot fi admirate multe modele de covoare realizate în secolul al XIX-lea. Tradiția realizării covoarelor s-a păstrat până în zilele noastre, maicile de la Agapia lucrând manual covoare din lână, folosind coloranţi naturali, cu modele variate.

Mănăstirea Văratic constituie un alt obiectiv religios de importanță aparte pentru județul Neamț, aici funcționând încă din 1940 ateliere de broderie bisericească și legătorie de cărți, covoare, tricotaj, țesut pânză, pictură bisericească și artă decorativă, majoritatea păstrându-se și în prezent. Tot în cadrul acestui așezământ monahal a fost amenajată o bogată colecție muzeală și, totodată, aici poate fi vizitat mormântul Veronicăi Micle.

Pe Valea Ozanei, înainte de a ajunge la Muzeul de Istorie și Etnografie Târgu Neamț, puteți poposi la meșterii populari Ionela şi Constantin Lungu din Humulești care, cu multă migală și imaginație, reușesc să reconstruiască, din lemn, lână şi lut, fascinantul univers al lui Ion Creangă.

Vă încurajăm să nu rataţi vizitarea Cetăţii Neamţ, monument medieval de o valoare excepțională, emblematic pentru Ţinutul Neamţului, care stă de veghe asupra văilor Moldovei și Siretului și care reprezintă, astăzi, mărturia grandioasă a unei istorii foarte zbuciumate a statului medieval moldovenesc. Parcurgând cele 21 de spații expozitionale, dintre care amintim Sala de Sfat şi Judecată, Camera de taină, Sala armelor, Neagra temniţă, Camera plăieşilor, Camera domniţelor şi Lapidariumul, vă veţi simţi „teleportaţi" în timp, în acele vremuri îndepărtate și pline de însemnătate istorică.

Tot în orașul Târgu Neamț, în cadrul Muzeului de Istorie și Etnografie, se regăsesc obiecte tradiționale specifice zonei, împărțite pe categorii: meșteșuguri de prelurare a lemnului; țesături şi port tradiţional; alte ocupaţii -agricultura, păstoritul, olăritul, fierăritul-. De asemenea, nu rataţi vizitarea pavilionului etnografic exterior, unde veţi fi coplesiţi de mărimea instalaţiilor tradiţionale prezentate şi purtaţi în trecut, în vremuri străvechi din viaţa satului nemţean.

După vizitarea Muzeului de Istorie și Etnografie, menţineţi-vă în starea de încântare, permiţându-vă să descoperiţi străvechile meşteşuguri ale ţesutului, împletitului şi croşetatului, pe care aveţi ocazia să le savuraţi din plin făcând o vizită la Asociația „Nemțeanca" din Târgu Neamţ. Judeţul Neamţ este renumit pentru scoarţa „cu trandafiri" din Ghindăoani, scoarţa „cu flori" din Crăcăoani, scoarţa „în nouri" din Bălţăteşti, scoarţa „cu capăi" din Hlăpeşti, scoarţa „cu brazi" din Săvineşti, scoarţa „în roate" din Borca, scoarţa cu „luceferi" din Dobreni, scoarţa „cu coarnele berbecului" din Pipirig ori scoarţa „cu păsări" din Gherăieşti. Existenţa lânii, provenită de la oile care se cresc în gospodării, determină şi astăzi femeile să mai folosească războaiele vechi de lemn, moştenite de la mama ori bunica şi să ţese piese vechi, dar în forme şi tehnici noi: cerga miţoasă cu alesături, carpetele şi cuverturile cu decorul în relief, cuverturile înflorate, ţesute în multe iţe, macaturile, feţele de masă, ştergarele. Nici o altă ocupaţie nu a creat o mai mare comuniune socială şi spirituală, ca ţesutul tradiţional din timpul iernii. În aceste condiţii autonome de lucru s-a creat adevărata artă tradiţională a textilelor de casă, pentru că fiecare ţesătoare a adăugat, la modelul răspândit în sat, detalii personale ornamentale şi cromatice. Membrii talentaţi ai Asociaţiei „Neamţeanca" duc mai departe arta ţesutului, realizând piese reuşite şi apreciate, asupra cărora îşi imprimă mentalitatea, sensibilitatea şi măiestria proprie.

Ca să ajungeţi la Petricani, puteţi folosi DJ 155 Târgu-Neamţ-Topoliţa-Petricani, cu un traseu de aprox. 7 km. Din centrul comunei Petricani, viraţi la stânga către Târpești și după cca. 3 km veţi descoperi, pe partea dreaptă a drumului, Muzeul etnografic al meșterului Nicolae Popa, unul dintre cele mai frumoase şi interesante muzee din Moldova. Veţi găsi aici un întreg univers al valorilor culturale şi al tradiţiilor populare, surprinzătoare prin farmecul şi ineditul lor. Peste tot pluteşte spiritul hâtru şi binevoitor al celui care, timp de nouă decenii, a creat şi însufleţit această oază de tradiţie şi tihnă a satului nemţean.

Toate acestea fac parte din frumoasa lume a satului din județul Neamț, pe care vă invităm să o descoperiţi îndeaproape şi să vă lăsaţi fermecaţi de originalitatea şi tainele sale.

Pe lângă obiectivele turistice incluse în ruta „***Redescoperind tradiții locale. Colecții etnografice nemțene***", vă prezentăm, în cele ce urmează, oportunitățile de agrement aflate la dispoziția dumneavoastră pe traseul stabilit principalele evenimente cu tradiţie, festivalurile muzicale și culturale, care se desfășoară pe parcursul anului în Neamț, o listă a posibilităţilor de cazare, precum și o listă a transportului în comun până la locația dorită din Neamț. Totodată, vă invităm să exploraţi gastronomia cu specific local şi să gustaţi din atmosfera plină de voie bună. Deosebit de pitoresc în toate anotimpurile, judeţul Neamţ vă va oferi, cu siguranţă, vacanța la care aţi visat dintotdeauna.

Transport: autoturism, autocar, microbuz, curse regulate, transport feroviar

Aeroporturi în județele învecinate

Aeroportul Internațional Iași
Iaşi International Airport
Strada Moara de Vânt, Iași, România
Moara de Vânt Street, Iași, Iaşi County, Romania
GPS: N 47.176661, E 27.617048
133 km, aprox. 2 hrs to Piatra Neamţ

Aeroportul Internațional „George Enescu" Bacău
"George Enescu" International Airport Bacău
Strada Aeroportului, Bacău, România
Airport Avenue, Bacău, Bacău County, Romania
GPS: N 46.530855, E 26.910834
66 km, aprox. 1 hrs 15min to Piatra Neamţ

Aeroportul Internațional „Ștefan cel Mare" Suceava
"Ștefan cel Mare" International Airport Suceava
Orașul Salcea, România
Salcea Town, Suceava County, Romania
GPS: N 47.686815, E 26.352665
113km, aprox. 2 hrs to Piatra Neamţ

Stația CFR Piatra Neamț
Piatra Neamț, Piatra Neamț (Gara), Piatra Neamț, Romania
Telefon: +40.734.737.486
Webpage: www.infofer.net

Stația CFR Târgu Neamț
Bulevardul 22 Decembrie 1, Targu Neamt, Județul Neamț, Romania
Telefon: +40.233.762.777
Webpage: www.infofer.net

Autogări în Piatra Neamţ
Transmoldavia
Strada Bistriței 1, Piatra Neamț, județul Neamț, România
Telefon: +40.233.217.306; +40.747.107.966; +40.333.802.724
Fax:+40.333.802.724
E-mail: info@transmoldavia.ro
Webpage: www.transmoldavia.ro

Mega Travel
Piața Ștefan cel Mare nr. 18, Piatra Neamț, județul Neamț, România
Telefon: +40.233.220.355; +40.233.220.353; +40.726.166.950
E-mail: officemegatravel@yahoo.com
Webpage: https://www.mega-travel.ro/

Patru Plus Trans
Piața Gării, Piatra Neamț, județul Neamț, România
Telefon: +40.233.222.215, +40.740.053.999
E-mail: patrutrans1994@yahoo.com
Webpage: www.patruplustrans.ro

Conpastru
Bulevardul General Nicolae Dăscălescu, Piatra Neamț, județul Neamț, România
Telefon: +40.233.233.884

Cezar Trans
Str. Petru Rares nr.35, Piatra Neamţ, județul Neamț, România
Telefon: +40.233.234.088 +40.744.634.950
Fax:+40.233.234.088

Minuţ Service Company
Strada Bistriței 5, Piatra Neamț, județul Neamț, România
Telefon: +40.233.217.846

TARSIN
Tarsin, Piața Gării, Piatra Neamț, România
Telefon: +40.233.230.818, +40.746.216.444

Autogări în Târgu Neamţ

Autogara Flozampet Com Târgu Neamț
Bulevardul Mihai Eminescu 18, Târgu Neamț, Județul Neamț, România
Telefon: +40.233.791.219
E-mail: autogaraflozampetnt@yahoo.com; popaalbertcristian@yahoo.com

Autogara Mondotour Târgu Neamț
Bulevardul Mihai Eminescu 14, Târgu Neamț, Județul Neamț, România
Telefon: +40.233.790.474; +40.233.791.219; +40.744.791.219

Taxi în Piatra Neamț

Taxi Luca Piatra Neamț
Telefon: +40.233.22.44.88, +40.721.22.44.88, +40744.22.44.88
Taxi Anny Piatra Neamț
Telefon: +40.233.22.55.55, +40.730.22.55.55, +40.751.22.55.55, +40.766.22.55.55
TAXI VALI Piatra Neamt
Telefon: +40.233.224.477

Taxi în Târgu Neamţ
Taxi Leo Târgu Neamț
Telefon: +40742.251.911

Închirieri auto în jud. Neamţ

Ştefan&Co (Autonom) Piatra Neamţ
Strada Fermelor 4, Piatra Neamț, Județul Neamț, Romania
Telefon: +40.745.584.644

Localităţi de tranzit: Piatra Neamț, Dobreni, Bodești, Crăcăoani, Bălțătești, Săcălușești, Târgu Neamț. Topolița, Târpești.

Unităţi de cazare şi alimentaţie:

Cazare în Piatra Neamţ
Hotel CENTRAL PLAZA****, tel/fax +40233 216 230, +40233 216 232, office@centralplazahotel.ro, amalia.olaru@centralplazahotel.ro
Hotel CEAHLĂU***, tel. +40233 219 990, +40744 612 516, fax. +40233 215 540, office@hotelceahlau.ro;
ATLAS APARTHOTEL & RESTAURANT****, tel/fax +40771 110 013, +40333 404 443, +40743 422 957, office@atlasaparthotel.ro, dumitrita@maiaoutdoor.ro, www.atlasaparthotel.ro
Hotel LA CURTEA DOMNEASCĂ****, tel. +40 233 273 637, popa_geanina@yahoo.com, www.lacurteadomneasca.ro;
Hostel TORENT***, tel. +40742 219 229, pensiuneatorent@gmail.com;
Pensiunea BACHUS***, tel. +40233 226 402, fax +40233 221 760, rezervari@pensiuneabachus.ro;
Pensiunea BUCURIA***, tel. +40 744 784 782, pensiunea.bucuria@gmail.com, www.pensiuneabucuria.ro;
Pensiunea CASA MOLDOVEANA***, tel +40233 233 666, +40749 538 874, pensiuneacasamoldoveana@gmail.com
Pensiunea CORNELIUS***, tel/fax +40233 211 511, pensiuneacornelius@yahoo.com;
Pensiunea DOMNIŢA***, tel. +40233 228 267, www.pensiuneadomnita.ro;
Pensiunea LIDO***, tel +40723 258 094, +40744 521 773, office@pensiunealido.ro, contact@pensiune-lido.com;

Cazare în Gârcina
Pensiunea BĂLAN****, tel. +40233 242 542, +40747 768 607, +40723 854 765, pensiuneabalan@yahoo.com;
Pensiunea ALMAŞ***, tel. +40722 236 307, pensiunea.almas@gmail.com; www.pensiunea-almas.ro

Cazare în Dobreni
Pensiunea BEATRIZ****, tel. +40233 246 800, +40745 335 137, contact@pensiuneabeatriz.ro;
Pensiunea VALEA CELOR DOISPREZECE***, tel. +40741 120 012, valeacelordoisprezece@yahoo.com

Cazare în Bodești
Pensiunea Zestrea Bunicilor***, tel. +40740 602 018, ssorina80@yahoo.com

Cazare în Negreşti
ACTIV PARC & HOSTEL***, tel: +40754 542 644, activ.parc@gmail.com, www.activparc.ro

Cazare în Bălțătești

Hotel BĂLŢĂTEŞTI**, tel. +40233 244 017; statiuneabaltatesti@mapn.ro;
Hotel NARCISA**, tel. +40233 244 218, 244 017, fax +40233 244 077; statiuneabaltatesti@mapn.ro;
Hotel OZANA**, tel. +40233 244 017, fax +40233 244 077; statiuneabaltatesti@mapn.ro;
Hotel TOPOLIŢA**, tel. +40233 244 017, statiuneabaltatesti@mapn.ro;

Cazare în Agapia – Văratic
Vila Q****, tel. +40742 550 326, fax: +40372 252 389, office@vilaq.ro, http://vilaq.ro/;
Pensiunea VĂRATEC****, tel/fax. +40233 245 113, rezervari@pensiuneavaratec.ro;
Pensiunea CASA ANCA****, +40233 244 819, casaancaagapia@gmail.com
Pensiunea AGAPIA***, tel. +40746 790 742
Pensiunea CASA DE LA VĂRATEC***, tel. +40233 272 562, +40744 423 743, rezervari@casadelavaratec.ro;
Pensiunea CASA DINTRE PINI***, tel. +40740 245 985, anaparvu57@yahoo.com
Casa ILEA***, tel. +40.744.869.328, ileamihai2004@yahoo.com, https://casa-ilea-agapia.webnode.ro
Pensiunea CODRII DE ARAMĂ***, tel. +40233 244 900, fax +40233 244 999, cristinanecula1961@gmail.com;
Pensiunea DARIA***, tel. +40742 899 549, +40752 484 940; pensiunea.daria@yahoo.com;
Pensiunea EDEN***, tel/fax +40233 247 217, +40732 373 251, +40728 821 013, office@edentur.ro;
Pensiunea EULOR***, tel. +40744 648 907, pensiuneaagapia@yahoo.com, www.pensiuneagapia.ro;
Pensiunea MARIA***, tel +40233 245 004, +40744 790 466, contact@pensiuni-agapia.ro;
Pensiunea PĂDUREA DE SMARALD**, tel. +40751 778 877, delia.zaharia57@yahoo.com, http://www.padureadesmarald.com/

Cazare în Târgu Neamţ
Pensiunea ARISTOCRATIS****, tel. +40233 791 986, contact@aristocratis.ro;
Hotel OZANA***, tel +40755 026 666, rezervari@hotelozana.com;
Hotel VICTORIA***, tel. +40233 790 270, fax +40233 790 843, rezervari@hotelvictoria-targuneamt.ro;
Motel CASA ARCAŞULUI***, tel. +40233 790 699, +40723 118 189, +40723 118 140, casaarcasului@yahoo.com;
Pensiunea BELLA***, tel/fax +40233 790 291, mona_atomei@yahoo.com;
Pensiunea CASSANDRA***, tel. +40755 656 016, +40742 052 707, adinagavriloaia@gmail.com;
Pensiunea FANNI***, tel. +40743 260 056, +40757 191 700, electrochim@yahoo.com;
Pensiunea LA CETATE***, tel/fax +40233 660 249;
Bungalow LA CETATE***, tel/fax. +40233 660 249;
Pensiunea LA STRUŢI***, tel. +40720 065 308, lastruti.pensiune@gmail.com, www.pensiunealastruti.ro;
Pensiunea STEAUA NORDULUI***, tel. +40744 704 271;
Pensiunea TREI STEJARI***, tel. +40740 509 143, +40751 190 529, +40754 657 069, titibobric@yahoo.com
Pensiunea VOIAJORUL***, tel. +40749 116 687, +40749 520 718, pensiune.voiajorul@yahoo.com

Cazare în Vânători-Neamţ
Pensiunea EDERA****, tel. +40233 251 901, +40745 436 818, +40742 543 498, eurocompanytoursrl@yahoo.com, www.pensiuneaedera.ro;
Pensiunea BRANIŞTE***, tel. +40233 278 345, +40753 633 117, pensiunea.braniste@yahoo.com;
Pensiunea PERLA NEAMŢULUI***, tel. +40233 236 931, +40744 776 366, perlaneamtului@yahoo.com, www.perlaneamtului.ro;
HAN MARIA ***, tel. +40233 790 196, +40753 634 032, madalinaef3@gmail.com
HAN RUSTIC***, tel. +40752 388 388, +40744 196 067, +40740 172 773;
HANUL URŞILOR***, tel. +40233 251 364, +40726 143 784, hanul_ursilor@yahoo.com, www.hanulursilor.ro

Cazare în Petricani

Pensiunea turistică HANUL VERDE***, office@asvinea.ro

Cazare în Răuceşti
Pensiunea CAMELIA***, tel. +40751 017 774, cameliaapostoae@yahoo.com;
Pensiunea agroturistică GEORGIANA***, tel. +40.757.469.892, pensiuneageorgiana2015@yahoo.com
Cabana turistică BĂILE OGLINZI***, tel. +40233 790 111, fax. +40233 790 317, statiuneaoglinzi@yahoo.com

Cazare în Pipirig
Pensiunea CASA AFETELOR***, tel. +40233 252 066, casaafetelor@casaafetelor.ro;
Pensiunea MARIA MĂRIOARA***, tel. +40233 790 279, +40740 220 679

Gospodinele din Neamţ îţi oferă:

- dulceţuri, şerbeturi, siropuri – Mănăstirea Agapia, tel. +40233 244 736
- dulceţuri, şerbeturi, siropuri – Mănăstirea Văratic, tel. +40233 244 616
- zacuscă şi dulceaţă de la Vrâncioaia – Valentina Lungu, sat Dumbrava Roșie, str. Baltagului, nr. 2A, nr. 63, tel: +40731 327 627, www.zacuscatraditionala.wordpress.com
- ulei de floarea soarelui presat la rece, dulceţuri, zacuşte – Rebegea Veleri Valeri, sat Dobreni, tel. +40754 757 420

Meşteri populari cioplitori în lemn:

- Vasile Găman, sat Lunca, comuna Vânători Neamţ, tel. +40736 324 173
- Ştefan Grigoriu, Târgu Neamţ, tel. +40742 925 725, stefan_grigoriu@hotmail.com
- Vasile Neamţu, sat Nemţişor, comuna Vânători Neamţ, tel. +40755 286 031
- Constantin Lungu, Humuleşti, tel. +40233 790093, +40742 999 506, palmaart@yahoo.com

Meşteri populari cioplitori în piatră:

- Muzeul Neculai Popa, sat Târpeşti, comuna Petricani, tel. +40758 640 653; +40747 134 040

Meşteri populari cojocari:

- Dudanu Vasile, sat Suseni, comuna Grumăzeşti, tel +40740 999 505
- Dolhescu Nicolae, comuna Pipirig, tel. +40754 555 165

Meşteri populari ce realizează textile de casă:

- ţesături - Maria Mihalachi, sat Bălţăteşti, tel. +40728 028 423, mariamihalachi@yahoo.com
- ţesături şi cusături - Rodica Ciocârtău, sat Boboieşti, comuna Pipirig, tel. +40740 671 831
- obiecte decorative din cânepă - Ciocârlan Elena, sat Ştefan cel Mare, comuna Ştefan cel Mare, tel. +40749,811 589, e_ciocarlan@yahoo.ro
- podoabe croşetate - Vasiliu Maria, Târgu Neamţ, tel. +40745 502 525
- cusături, ţesături, costume populare – Asociaţia ,,Nemţeanca", Târgu Neamţ, tel/fax +40233 790 319, +40744 362 464

Meşteri populari care confecţionează măşti:

- Ciocârlan Vasile, sat Ştefan cel Mare, comuna Ştefan cel Mare, tel. +40749 811 589, e_ciocarlan@yahoo.ro
- Ionela Lungu, Humuleşti, tel. +40233 790 093, +40742 999 506, palmaart@yahoo.com
- Constantin Lungu, Humuleşti, tel. +40233 790 093, +40742 999 506, palmaart@yahoo.com

Meşteri populari care pictează icoane:

- pe sticlă - Hăisan Cecilia, Piatra Neamţ, tel. +40746 833 870, cecilia_haisan@yahoo.ro
- pe lemn şi frescă - Ciprian Istrate, Piatra Neamţ, tel. +40741 088 782, cipist@yahoo.com

Posibilităţi de agrement:

Zona Piatra Neamţ

Zi de relaxare în Ştrandul Tineretului

Situat la poalele muntelui Cernegura, pe malul drept al Bistriţei, cuprinde două bazine de înot, spaţii verzi, spaţii de cazare, terenuri de tenis, fotbal, baschet, volei, patinoar. Totodată, pentru amatorii de sporturi moderne, a fost amenajată o zonă pentru plimbări pe role şi skateboard.
Date de contact: +40.737.554.316

Vizită şi/sau călărie de agrement la Baza hipică „Col. Virgil Bărbuceanu"

- călăria de agrement pe trasee bine stabilite;
- plimbări cu trăsura, inclusiv pentru evenimente speciale, precum şi plimbări cu sania trasă de cai, iarna;
- călătorii de o zi pe traseul Bâtca Doamnei – Bahrin;
- în cadrul bazei hipice se pot lua cursuri de călărie

Date de contact: +40745 228 639; +40787 931 222

Plimbare cu telegondola

Telegondola are staţia de pornire de la gara din Piatra Neamţ şi merge până la staţia de sosire de pe Muntele Cozla, urmând un traseu cu o lungime de 1915 m, ce poate fi parcurs în 6 minute. La o înălţime de 63 m faţă de sol, călătoria cu telegondola oferă o panoramă deosebită asupra oraşului, şi asupra Văii Bistriţei.
Date de contact: +40724 538 928

Agrement LA CAIACE

Deschis în zona Bâtca Doamnei din Piatra Neamț, „La Caiace"reprezintă un concept nou de activități în aer liber.

Zona este amenajată în stilul spațiilor „nature friendly", locul unde pietrenii, turiștii, artiștii, sportivii, fotografii și toți cei care iubesc natura și activitățile outdoor se adună să petreacă timp împreună, departe de oraș. „La Caiace" este locul ideal pentru plimbările relaxante pe lac cu hidrobicicletele și caiacele.
Date de contact:
https://www.facebook.com/LaCaiace/
Tel. +40728 101 028; +40732 004 004
E-mail: dumitrita@maiaoutdoor.ro
Website: https://maiaoutdoor.ro/

Drumeţie pe Muntele Cozla

Amenajat pe muntele Cozla, în partea de nord a oraşului Piatra Neamţ, Complexul de agrement Cozla este amenajat în terase succesive, pe care se află restaurantele „Colibele Haiducilor" şi „Cercul Gospodinelor". La baza parcului este amenajată şi o mică grădină zoologică. Pe vârful dealului Cozla se găsesc staţia de sosire a telegondolei, pârtia de săniuş, punctul de plecare a pârtiei de schi şi staţia de sosire a instalaţiei de telescaun, utilizată de către schiori.
Date de contact: +40724 538 928

Pârtia de schi Cozla (doar în sezonul rece)

Cu o lungime de 965 m, lățime de 20 m, altitudine de 647 m la plecare și 387 m la sosire și înclinare medie de 27%, pârtia de schi Cozla din Piatra Neamț este o pârtie de nivel mediu pentru avansați. Pârtia de schi se află în cadrul Complexului de agrement de pe dealul Cozla, unde turiștii găsesc multiple posibilități de distracție și recreere. Accesul la pârtie se face fie cu mașina pe un drum pietruit care pleacă de lângă Grădina Zoologică, situată în strada Ștefan cel Mare, sau direct cu telegondola.
Date de contact: +40724 538 928

Telescaun Piatra Neamţ (doar în sezonul rece)

Din poiana Trei Coline, puţin mai jos de staţia de sosire a telegondolei, urci în telescaun. Traseul este amenajat pe versantul estic al Muntelui Cozla. De sus, privirea îţi coboară spre o vale îngustă în care descoperi cartierul Dărmaneşti, Calea Romanului şi Cuiejdiul. De cealaltă parte a văii se înalţă, ca un perete de cetate, Muntele Pietricica, cu spatele despădurit şi domol pe care stă pitit Shitul Sf. Mina.
Date de contact: +40724 538 928

Pârtia de tubing (doar în sezonul rece)

Sus, în vârful Muntelui Cozla, undeva între punctul de sosire al telescaunului şi cel al telegondolei, se află o pârtie scurtă, cu înclinaţie lină, pregătită pentru toţi amatorii care vor să dea o tură prin zăpadă pe un cauciuc uriaş care permite, atât copiilor cât şi adulţilor, să aibă parte de distracţie maximă.
Date de contact: +40724 538 928

AVIASPORT: zboruri cu parapanta, deltaplan și cursuri de zbor pentru pilotarea aparatelor ultraușoare și a motodeltaplanelor.
Date contact:
Iulian Părăoanu – președinte Aviasport, pilot, instructor de zbor.
Tel: +40743 496 090
E-mail: hawk_gliders@yahoo.com
Sediu: Str Ozana, Nr 25, Piatra Neamt
Locaţie aerodrom: este situat la 12 km est de Piatra Neamt, în comuna Girov
Coordonate GPS ale pistei: N 46.96147, E 26.48542

Tabăra pentru copii Cozla

Este situată în municipiul Piatra Neamț, în zona turistică a urbei, la poalele muntelui Cozla, vis-à-vis de parcul cu același nume și Gradina Zoologică.
Date de contact:
Direcția Județeană Pentru Sport și Tineret Neamț
Adresă: Str. Ştefan cel Mare, nr.31, Cod Poştal: 610101, Piatra Neamt, jud. Neamţ
Telefon: 0233.213069 / 0233.233017 / 0233.233016
Fax: 0233.213069 / 0233.233016
E-mail: djst.neamt@mts.ro

Zona Gârcina

Drumeție pe traseul marcat până la malul Lacului Cuejdel, o priveliște pitorească, impresionantă în fiecare anotimp. Turiștii pot ajunge în zonă fie cu autoturismul, pe un drum forestier, fie prin comuna Gârcina, parcurgând 25 km din Piatra Neamţ cu maşina şi apoi 3 km, pe jos, pe o cărare lată, prin pajişti şi păduri de foioase şi conifere.

Zona Dobreni

Vizită la Valea celor Doisprezece, un loc de poveste în judeţul Neamţ

La 17 km de Piatra Neamț, în comuna Dobreni, se află un sătuc pitoresc. Casele mici, sculptate din materiale naturale sunt deosebit de frumoase și se încadrează perfect în peisaj, de parcă au fost dintotdeauna acolo. Proiectul este însă unul destul de recent. În anul 2018 a început constucția căsuțelor, după un vis de 10 ani.

Valea celor Doisprezece, un loc cu mult farmec, despre povești cu războinici, multă magie, imaginație și creativitate, întotdeauna pe gustul și sufletul turiștilor!

Date de contact pentru rezervări și alte informații:
Tel: +40741 120 012
E-mail: valeacelordoisprezece@yahoo.com
https://www.facebook.com/ValeaCelorDoisprezece/

Zona Târgu Neamţ

Vizită la Cetatea Neamţ. Surprinderea unui schimb de gardă

Construită de Petru I Mușat în perioada 1375-1391, iar apoi extinsă și consolidată de Ștefan cel Mare, cetatea se ridică semeață pe dealul ce mărginește orașul Târgu Neamț și face parte din categoria monumentelor medievale de mare valoare din România, fiind o dovadă vie a bogatei istorii a județului Neamț.

În fiecare an, în ziua de 2 iulie, locuitorii zonei sărbătoresc Ziua Cetății Neamț, zi în care este cinstit și Sfântul Voievod Ștefan cel Mare.

Date de contact: +40.733.981.798; +40.733.981.814

Zona Vânători-Neamţ

Parcul Natural Vânători Neamţ

Drumeţii pe traseele din Parcul Natural Vânători Neamţ, înscrierea în programele turistice oferite de Direcţia de Administrare a Parcului Natural Vânători Neamţ, tel. +40233 251 060, http://www.vanatoripark.ro

Vizită la Rezervaţia de zimbri şi faună carpatină „Dragoş Vodă”

Situată pe o suprafaţă de circa 11.500 ha, rezervația se află pe raza comunei Vânători-Neamţ, în apropierea lui DN15 şi a Mănăstirii Neamţ. Una dintre cele mai mari şi mai reprezentative rezervaţii din Europa, se află în topul celor mai vizitate obiective turistice din judeţul Neamţ.

Bison safari în Parcul Natural Vânători Neamţ

Parcul este sigurul loc din România în care zimbrul poate fi întâlnit în captivitate, în cadrul Grădinii Zoologice din comuna Vânători Neamţ, în semilibertate la Centrul de Management al Zimbrului şi în libertate, în zona comunelor Agapia, Bălţăteşti, Brusturi, Crăcăoani, Vânători Neamţ, Răuceşti, Pipirig, Hangu şi până în Ceahlău.

Ținutul Zimbrului este o destinație premiată mondial, singura din România inclusă în Top 100 Destinații Sustenabile, începând cu anul 2017.

Date de contact PNV Neamț:
Adresa Administrației Parcului Natural Vânători Neamţ: Strada Zimbrului, nr. 2, com. Vânători Neamţ, jud. Neamţ.
Tel. +40233 206 001 sau +40233 251 060

Zona Oglinzi

Centrul de agrement Oglinzi, tabere pentru copii

Situat la 4 km de oraşul Târgu Neamţ, în vecinătatea staţiunii cu acelaşi nume, în spatele Cetăţii Neamţ. Capacitatea de cazare este de 150 de locuri. Complexul este prevăzut cu internet wireless; instalație disco; club cu masă de tenis, șah, table, teren fotbal redus, tenis de masă, parc de joacă pentru copii. Reprezentanţii centrului organizează drumeții în județ.
Date de contact: DJST Neamț
Str. Ştefan cel Mare, nr.31, CP 610101, Piatra Neamţ, jud. Neamţ
Tel: +40233 213069; +40233 233 017; +40233 233 016
Fax: +40233.213069; +40233 233 016
E-mail: djst.neamt@mts.ro
Site: https://djstneamt.ro/tabere/tabara-oglinzi

Pescuit sportiv şi de agrement

• Pescăria La lazuri (crap, caras, somn), sat Agârcia, comuna Alexandru cel Bun, tel. +40769 268 774;
• Lacul Balta Porcului (caras, crap), comuna Alexandru cel Bun, tel. +40233 211 696 - Direcţia Silvică Neamţ;
• Lacul Zimbrăria (crap, ten, caras, şalău, novac chinezesc, ştiucă, biban), comuna Vănători-Neamţ, tel. +40233 211 696 - Direcţia Silvică Neamţ

Evenimente la care puteţi participa:

- *Sărbătoarea Curții Domnești* – Piatra Neamț: a doua decadă a lunii aprilie
- *B-Zone FOLK ROMÂNIA* – Târgu Neamț: în primul weekend din luna mai
- *Festivalul de Artă Populară „Lada cu zestre"* – Piatra Neamț: în ultimul weekend din luna mai
- *Festivalul Dacic Petrodava* – Piatra Neamț: a doua decadă a lunii mai
- *Piatra Fest* – Piatra Neamț: ultima decadă din luna iunie
- *Festivalul Medieval „Zilele Cetății Neamț"* – Târgu Neamț: prima decadă din luna iunie
- *Tare ca Piatra* – Piatra Neamț: prima decadă din luna iunie septembrie
- *Festivalul Internațional „Vacanțe muzicale"* – Piatra Neamț: prima decadă a lunii iulie
- *Festivalul Internaţional de folclor "Ceahlăul"* – în mai multe localități din județul Neamț: în primul weekend din luna august
- *Piatra Neamţ Waterways Challenge* – Piatra Neamţ, pe Lacul Bâtca Doamnei: ultima decadă din luna august sau prima decadă a lunii septembrie
- *NEAMŢ MUSIC FESTIVAL* – în diferite locații din județul Neamț: în prima decadă a lunii septembrie
- *Festivalul de Teatru Piatra Neamţ* – Teatrul Tineretului din Piatra Neamț: ultima decadă din luna septembrie - prima decadă a lunii octombrie
- *Festivalul de datini şi obiceiuri „Steaua sus răsare"* – Piatra Neamț: în ultima decadă a lunii decembrie
- *Târgul de Crăciun la Neamț* – Piatra Neamț: ultima decadă din luna decembrie sau prima decadă a lunii ianuarie

Centre de informare turistică:

Centrul Naţional de Informare şi Promovare Turistică Piatra Neamţ
Piaţa Petrodava, Piatra Neamţ, judeţul Neamţ
Tel/fax: +40233 271 591
Mobil: +40744 787 597
E-mail: contact@cniptpiatraneamt.ro
Website: http://www.cniptpiatraneamt.ro

Facebook: https://www.facebook.com/CNIPTPiatraNeamt/
Program: Luni – Duminică, 10:00 – 17:00

Centrul Naţional de Informare şi Promovare Turistică Târgu Neamţ
Blvd. Ştefan cel Mare nr. 42, Târgu Neamţ, judeţul Neamţ
Tel/fax: +40233 663 055
E-mail: cnipttgneamt@yahoo.com
Website: http://www.tirguneamt-turistic.ro
Facebook: http://www.facebook.com/Centrul-National-de-Informare-Turistica-Targu-Neamt-1733925843493629
Program: Luni – Duminică, 10:00 – 17:00